

TEZAUROUL MONETAR DE LA BORȘA, SEC. XVII.

de
E. CHIRILĂ, I. CHIFOR

Din tezaurul descoperit în 1972 în hotarul satului Borșa, jud. Cluj, au fost recuperate șase piese, care se păstrează în Muzeul Gherla. Iată lista lor¹:

I. POLONIA

Sigismund III (1587—1632)

1. Piesă de 1,5 groși, 1621. H-C, I, 1422.

II. BRIEG

Georg III (1653—1664)

2. Piesă de 15 creițari, 1664.

Leopold I (1657—1705)

3. Piesă de 15 creițari, 1693.

IV. TIROL

Leopold I (1657—1705)

4. Piesă de 15 creițari, 1661.

III. SILEZIA

Leopold I (1657—1705)

5. Piesă de 15 creițari, 1694.

¹ În articolul de față folosim următoarele abreviațiuni:

H—G = *Catalogue de la collection des médailles et monnaies polonaises au comté E. Hulten-Czapski*, vol. I, St. Petersburg — Paris, 1971

Cejnek — J. Cejnek, *Österreichische, Ungarische, Böhmische und Schlesische Münzprägungen v. 1519—1705*, Wien, 1936

V. NIEDERÖSTERREICH

Leopold I (1657—1705)

6. Piesă de 15 creițari, 1696.

Citeva cuvinte în legătură cu piesele tezaurului.

Piesa nr. 1 este un așa numit **dreipölker** din care se emit între 1614—1627 cantități enorme în Polonia².

Celelalte monete sînt piese de 15 creițari a căror emitere începe la 1659 în imperiul austriac³ și al căror uz se generalizează apoi în principatele germane.

Piesa nr. 2 este emisă în ducatul Brieg din Silezia. Semnul în formă de inimă cu cruce de pe reversul piesei indică pe maestrul monetar Christian Pfahler⁴. După stingerea dinastiei ducilor de Lignitz-Brieg în 1674 ducatul trece în posesiunea Austriei. Monetăria din Brieg nu lucrează între 1675—1692. Piesa din tezaur face parte din seriile de 15 creițari emise aici între 1693—1696. În 1714 monetăria va fi definitiv închisă⁵.

Piesa nr. 4 este emisă în monetăria de la Breslau. Inițialele G. H. se referă la controlorul monetăriei (Wardein) Georg Hübner⁶.

Piese nr. 5—6 sînt emise respectiv la Hall și Viena.

Judecînd după piesele recuperate, tezaurul de la Borșa prezintă compoziția caracteristică tezaurelor transilvane acumulate la sfîrșitul secolului XVII, după ocuparea Transilvaniei de către austrieci⁷.

DER MÜNZHORT VON BORȘA, 17. JH.*Zusammenfassung*

Der Artikel behandelt einen, in Borșa, Bez. Cluj, eridockten Münzhort aus dem 17. Jh. Es wurden daraus sechs Münzen sichergestellt (ein Dreipölker und fünf Fünfkreuzer), die im Museum von Gherla aufbewahrt werden. Die Verfasser erörtern kurz die Münzen des Hortes. Dieser weist sämtliche Merkmale der zu Ende des 17. Jhs. gesammelten und vergrabenen siebenbürgischen Horte auf (siehe Anm. 7).

² M. Gumowski, *Handbuch der polnischen Numismatik*, Graz, 1960, p. 45

³ Fr. Schrötter, *Wörterbuch der Münzkunde*, Berlin—Leipzig, 1930, s.v. Fünfkreuzer

⁴ F. Friedensburg, *Schlesiens Neuere Münzgeschichte*, Breslau, 1899, p. 131

⁵ Ibidem, p. 103, 135

⁶ Ibidem, p. 99; Cejnek, p. X

⁷ E. Chirilă, *Contribuții la studiul circulației monetei de argint în Transilvania în a doua jumătate a secolului XVII*, în *Apulum*, XI, 1973, p. 717—720